

PŘÍRUČKA NEJEN PRO MLADÉ HASIČE

Jak se chovat, když...?

Daniela Petřeková

PŘÍRUČKA NEJEN PRO MLADÉ HASIČE

Jak se chovat, když...?

Jméno: .....

Příjmení: .....

Bydliště: .....

SDH: .....

Telefon na rodiče: .....

Mgr. Daniela Petřeková

Úvod

Dobrý den,

jmenuji se Daniela Petřeková a tato příručka je výsledkem mé bakalářské práce na téma PŘÍRUČKA NEJEN PRO MLADÉ HASIČE – Jak se chovat, když...?

Příručka je zaměřena především na problematiku ochrany obyvatelstva, kterou bych chtěla tímto způsobem rozšířit nejen mezi mladé hasiče, ale také všechny ostatní. Je zpracována jednoduchou formou obrázků, fotografií, úkolů a říkadel.

S různými mimořádnými událostmi se setkáváme ve večerních zprávách každý den. Víme co máme dělat? Jak bychom se chránili? A jak zjistíme, že se vůbec něco děje?

Doufám, že po přečtení této příručky se Vám v případě některé z uvedených mimořádných událostí bude počínat snadněji. Příručku je vhodné mít stále u sebe, protože, jak se říká, není otázkou jestli, ale kdy.

Tímto Vám přeji, abyste se s takovými situacemi setkávali co nejméně. A nejlépe, aby k žádné takové situaci nedošlo.

Daniela Petřeková

Obsah

Kam volat?	4
Podle čeho určím, svou polohu?	7
Druhy tónů sirén v ČR	9
Jak se chovat, když zazní siréna?	10
Druhy úkrytů	11
Jak se chovat při ukrytí?	13
Znáte místa s nebezpečnou látkou ve vašem okolí?	14
Jak se chovat, když je nařízena evakuace?	15
Co má obsahovat evakuační zavazadlo?	16
Co je improvizovaná ochrana?	17
Jak se chovat při svlékání improvizované ochrany?	18
Jak se chovat po svlečení improvizované ochrany?	19
Typy povodní	20
Stupně povodňové aktivity	21
Jak se chovat před povodní?	22
Jak se (NE)chovat při povodni?	24
Jak se chovat po povodni?	25
Hlásič požáru	26
Jaký je princip hašení požáru?	27
Čím hasit vznikající požár?	28
Jak se chovat, když v budově hoří?	30
Jak se chovat, když začne hořet v přírodě?	33
Jak se chovat, když nejde elektrický proud?	34
Jak se chovat, když spatřím podezřelý balík?	35
Jak se chovat, když začne foukat silný vítr?	36
Jak poskytnout první pomoc?	37
Zpráva pro případ evakuace	42

Kam volat?

Zdravotnická
záchranná služba

Hasičský záchranný
sbor

Policie

Městská policie

Jednotné evropské
číslo tísňového volání

Co nahlásit:

KDO VOLÁ?

ODKUD VOLÁ?

CO SE STALO?

NIKDY NEZAVĚŠOVAT PRVNÍ!

Záchranka

mobilní aplikace pro dotykové telefony
a hodinky Apple Watch

Slouží k přivolání zdravotnické záchranné služby stisknutím jednoho tlačítka.

Po příjmu tísňového volání se pomocí této aplikace zdravotnické záchranné službě ukáže vaše aktuální poloha.

Po stisknutí se červené tlačítko změní na oranžové a můžete zkusit alarm nanečisto bez vytočení čísla 155.

Volání pomocí obrázků, slouží pro neslyšící i nemohoucí zraněné.

Návody první pomoci i pomocník při resuscitaci.

Ukazuje polohy nejbližších nemocnic, defibrilátorů a dalších zařízení.

Držením tlačítka vytočíte zdravotnickou záchrannou službu, které se zašlou informace o vaší poloze a údaje vyplněné v kolonce „Můj profil“.

Přímé spojení na Horskou službu ČR.

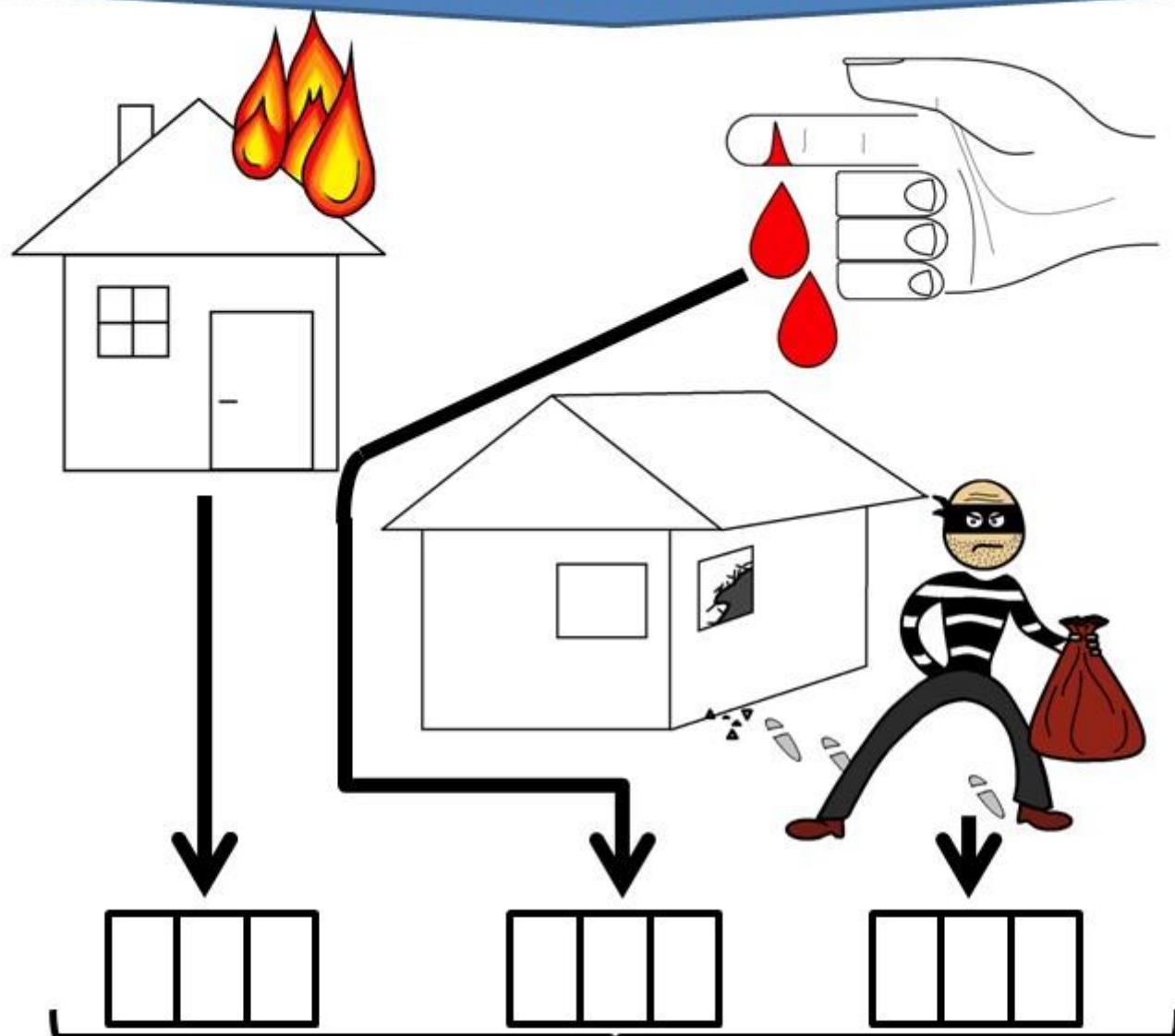
Zde zadejte informace o vás.
Do zdravotního stavu vyplňte vaše léky, nemoci, alergie a další.

KDE STÁHNOUT APLIKACI?

Zapište číslo tísňového volání, na které budete volat v zakreslené situaci.

112

Spojení s jakoukoli složkou.

Je-li potřeba zásahu dvou a více složek.
Pro přivolání pomoci i v zahraničí (EU).

ZNEUŽITÍ TÍSŇOVÉ LINKY JE TRESTNÉ!

Doporučení pro vedoucí: Stáhněte si výukovou aplikaci Záchranka – více informací na <http://www.zachrankaapp.cz/vyuka>. Nebo vyzkoušejte TÍSŇOMAT na <https://www.zachranny-kruh.cz/pro-skoly/interaktivni-multimedialni-ucebnice/tisnomat/tisnomat.html>

Podle čeho určím svou polohu?

Čísla domů, názvy ulic a obcí

Každý dům má své číslo popisné, popřípadě i číslo orientační. Uvedeme ho s názvem ulice a obce. Jde o nejlepší způsob určení své polohy.

Čísla mostů, silnic, dálnic

Mosty mají černou značku s bílým číslem, silnice modrou a dálnice po půl kilometrech žlutou s černým číslem.

Čísla železničních přejezdů

Ze zadní strany výstražného zařízení železničního přejezdu je umístěno číslo začínající písmenem „P“.

Čísla na lampách

Ve větších obcích a ve městech je na stožárech veřejného osvětlení umístěn štítek s identifikačním číslem.

Bod záchrany

Jedná se o tabulku s kódem, souřadnicemi polohy a čísly tísňového volání. Můžeme ji vidět na horách, v lesích a neobydlených oblastech.

Budovy

Kostel, kaple, pošta, nádraží, obecní úřad, nemocnice, škola, restaurace, muzeum, galerie, hrad, zámek, tvrz, zřícenina, rozhledna atd.

Jiné Autobusová zastávka, turistický rozcestník, pomník, číslo cyklostezky, kilometry na řece ...

**Udělejte si výlet okolo bodu záchrany a po cestě
zapište různé orientační body, podle kterých lze
oznámit vaši polohu záchranným složkám.
Polohu bodů lze nalézt na webových stránkách Mapy.cz,
do kolonky hledání zadejte „Bod záchrany“.**

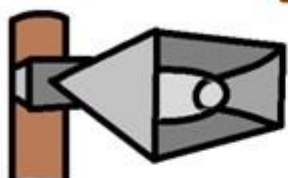

Když voláte záchranným složkám, musíte ohlásit svoji polohu. Jim se zobrazí velký úsek, kde ASI jste. Na mapě mají také topografické značky, podle kterých vás mohou najít v případě, že poblíž není žádné číslo domu. Umíte vysvětlit, jak značky vypadají?

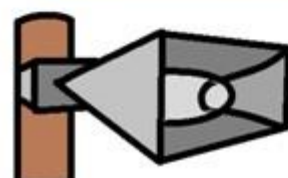
Druhy tónů sirén

ZKOUŠKA SIRÉN

Každou první středu v měsíci ve 12 hodin se tímto tónem zkouší funkčnost sirén. Pokud sirénu v tuto dobu není slyšet, nahlase to na obecním úřadě nebo hasičům.

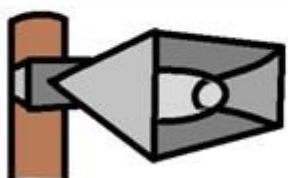
„PRVNÍ STŘEDU V MĚSÍCI SIRÉNA ZNÍ ZKOUŠÍCÍ.“

VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA

Může zaznít v jakoukoli denní i noční dobu. Varuje obyvatelstvo před nebezpečím. Ohrožení trvá až do vyhlášení konce poplachu.

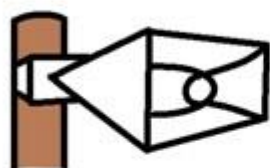
„SIRÉNA TU STÁLE HOUKÁ, JEJÍ ZVUK SE POŘÁD HOUPÁ. HONEM RYCHLE BĚŽ DOMU, ZJISTIT CO JE ZA POHROMU.“

POŽÁRNÍ POPLACH

Tímto signálem se svolává jednotka požární ochrany k výjezdu.

Jak se chovat, když zazní siréna?

POKUD SE ZŘEJMĚ NEJEDNÁ O POVODEŇ NEBO ZEMĚTŘESENÍ:

„Ústa a nos si zakryjeme,

Při zaznění varovného signálu si zakryjte dýchací cesty látkou pro případ úniku nebezpečné látky.

v blízkém domě se ukryjeme.

Co nejrychleji se ukryjte v blízké budově do vyšších pater domu.

Okna, dveře utěsníme,

Všechny otvory, kudy by mohla vniknout nebezpečná látka utěsněte pomocí lepicí pásky, dek, záclon a jiných vhodných materiálů.

ČT v TV naladíme.“

Informace o události a o tom, co dále dělat naleznete na stanicích České televize (ČT1, ČT2) nebo Českého rozhlasu (Radiožurnál).

Druhy úkrytů

UKRYTÍ = využití úkrytů civilní ochrany a jiných vhodných prostorů, které se stavebními a jinými doplňkovými úpravami přizpůsobují k ochraně obyvatelstva.

Osoby se ukryjí po zaznění varovného signálu - VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA, pokud se nejedná o povodeň nebo zemětřesení.

Pokud osoby nevědí, co se stalo, ukryjí se vždy nejprve do individuálního improvizovaného úkrytu (viz. níže).

INDIVIDUÁLNÍ IMPROVIZOVANÉ ÚKRYTY

– využijí se v **mírové době při úniku nebezpečné látky** např. při havárii. Využívá ochranných vlastností budov.

Ukryjte se do vyšších pater budovy.
Nejlépe první patro.

Pokud znáte směr, odkud se šíří nebezpečná látka, ukryjte se na odvrácené straně od místa havárie.

Nikdy nevcházejte do prostor pod úrovní terénu.
Prostor může být zaplněn oku neviditelnou nebezpečnou látkou.

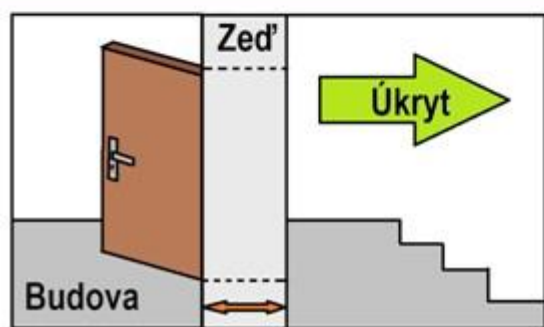

V úkrytu se chovejte dle zásad uvedených na str. 13

IMPROVIZOVANÉ ÚKRYTY

– vyhovující podzemní prostory obytných domů, výrobních objektů či hal. Využívá se pouze **za vyhlášení válečného stavu nebo stavu ohrožení státu** (např. při leteckých bombových náletech). Místnosti je zapotřebí doupravit.

Vhodnými prostory jsou sklepy ve středu budovy s železobetonovými stropy a silnými obvodovými zdmi s co nejmenší plochou okenních otvorů.

Čím silnější je zdivo a větší zapuštění úkrytu, tím lepší je ochrana. Vchodové dveře úkrytu se musí otvírat směrem z úkrytu do jiných prostorů budovy.

Úkryt lze dle možností vylepšit: vyztužit či zesílit zdi a dveře materiálem, utěsnit a překrýt okna, přidat podpěry stropu apod.

STÁLÉ ÚKRYTY

– v historii vybudované ochranné stavby či prostory určené přímo pro ukrytí obyvatelstva **při vyhlášení válečného stavu**. Potřebují až 3 dny na zphotovení. Nevyužívají se při nevojenském ohrožení.

Na území České republiky se jich nachází velmi málo. Proto budou osoby využívat při napadení ČR především improvizované úkryty. Informaci o tom, zda se ve vašem okolí nachází stálý úkryt lze získat na obecním či krajském úřadě.

Osoby ve stálém úkrytu se chovají dle ÚKRYTOVÉHO a POŽÁRNÍHO ŘÁDU.

Jak se chovat při ukrytí?

Pokud se nacházíte daleko od domova, požádejte o pomoc a vpuštění do blízké budovy. I vy takto poskytněte úkryt ostatním.

Nikdy nevcházejte do prostor pod úrovní terénu, pokud to není nařízeno.

Nezdržujte se v blízkosti oken! Může se stát, že tlaková vlna a okna rozbije. Při záblesku zjistěte, co se děje, pomocí televizního či rozhlasového vysílání.

Odpočívejte. Při zvýšené aktivitě člověk spotřebuje více kyslíku.

Stále zjišťujte informace o vzniklé události.

Neplývejte vodou a jídlem.

PSSST...

Chovejte se tiše s ohledem na ostatní. Nevyvolávejte paniku.

Pokud se jedná o únik nebezpečné látky a znáte směr odkud se šíří, je dobré se v budově přemístit do místnosti odvrácené od místa úniku (zdroje) nebezpečné látky.

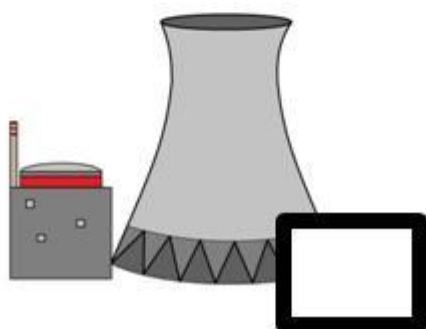
Čekejte do vyhlášení evakuace nebo konce poplachu.

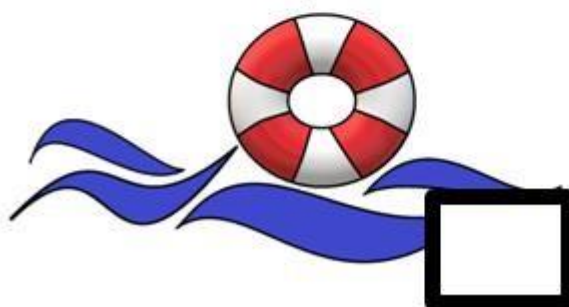
Znáte místa s nebezpečnou látkou ve vašem okolí?

Zaškrtněte, se kterými objekty s nebezpečnou látkou se můžete ve vašem okolí setkat.

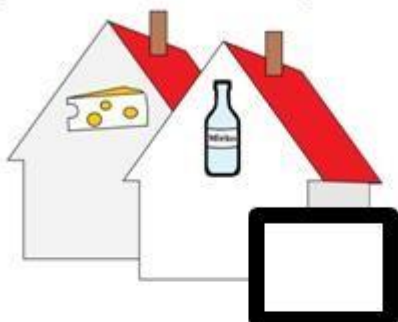
Jaderná elektrárna

Plavecký stadion

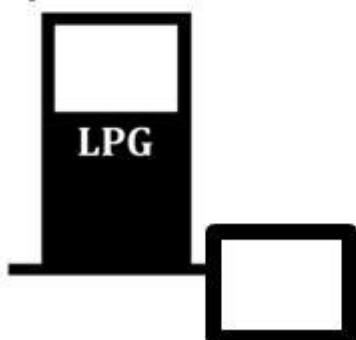
Výrobní mléčných výrobků

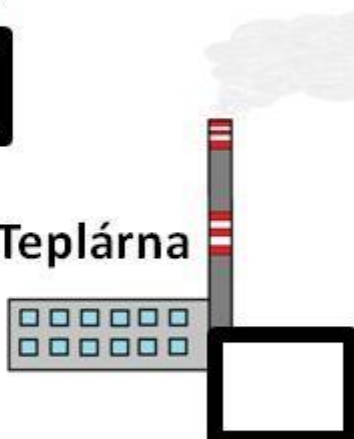
Pivovar

Čerpací stanice

Teplárna

Zimní stadion

Jak se chovat, když je nařízena evakuace?

EVAKUACE = přemístění osob, zvířat a věcí z ohroženého území na bezpečné místo s ubytováním a stravováním pro osoby a zvířata a s místem pro uskladnění věcí.

Při úniku nebezpečné látky použijte improvizovanou ochranu. (str. 17)

Uzavřete přívod vody, plynu.

Vytáhněte ze zásuvky všechny spotřebiče, kromě ledničky a mrazáku.

Uhaste oheň v topidlech (kotel, krb, kamna).

Zavřete okna.

Připravte evakuační zavazadlo. (str. 16)

Nezapomeňte na zvířátko (pejsek, kočička).

Vložte si do kapsy lístek se jménem, bydlištěm a kontaktem na rodiče či blízké.

Uzamkněte dům a zabezpečte ho proti krádežím.

Vylepte cedulku o vaší evakuaci a informujte sousedy. V případě potřeby jim pomozte. (str. 42)

Co má obsahovat evakuační zavazadlo?

Evakuační zavazadlo si připravte na 2 až 3 dny.

Sezónní oblečení
a obuv

Spací pytel
a karimatka

Potraviny

Mobil
a nabíječka

Miska, příbor, nůž
a otvírák na konzervy

Hygienické potřeby

Lékárnička

Peníze, pojištění,
vysvědčení, cennosti
a doklady

Svítilna, rádio
a náhradní baterie

Hra

Svíčky a zápalky

Jako zavazadlo použijte jakýkoli batoh nebo kufr,
který opatříte cedulkou s vaším jménem a adresou.

„DO BATŮŽKU, CO JE TŘEBA, JEDEN NŮŽ A KOUSEK CHLEBA.“

Sbalte si doma v co nejkratším čase evakuační zavazadlo.

Co je improvizovaná ochrana?

Při úniku nebezpečné látky do ovzduší využijte oblečení v domácnosti k ochraně zdraví.

Pro ochranu nohou použijte gumové boty, například holinky.

Pro ochranu rukou použijte rukavice, nejlépe gumové, které utěsníte provázkem.

Jako další vrstvu si na nohy nasadíte šustákové kalhoty, které dole utěsníte provázkem.

Pro ochranu těla si oblečte několik vrstev oblečení a navrch si oblečte pláštěnku.

Pro ochranu hlavy využijte šátků, šál, čepic a potápěčských či lyžařských brýlí.

Pro ochranu rukou, nohou a očí lze použít i igelitové sáčky.

„ANI KOUSEK KŮŽE KOUKAT NÁM NEMŮŽE!“

„ČÍM VÍCE VRSTEV DÁME, TÍM LÉPE SE PAK MÁME.“

Improvizovanou ochranu využijete při přesunu ze zamořeného prostředí nebo při evakuaci z úkrytu na bezpečné místo.

Seženete doma dostatek věcí pro ochranu? Oblečte se do prvků improvizované ochrany a vyzkoušejte si pohyb v ní.

Jak se chovat při svlékání improvizované ochrany?

Abyste nešířili nebezpečnou látku, která se na improvizované ochraně nebo na vás mohla uchytit postupujte po přemístění - evakuaci na bezpečné místo nebo po vstupu do domu, dle následujících instrukcí:

Svlékejte vnější vrstvu improvizované ochrany postupně od hlavy dolů. Rukavice sundejte až poslední!

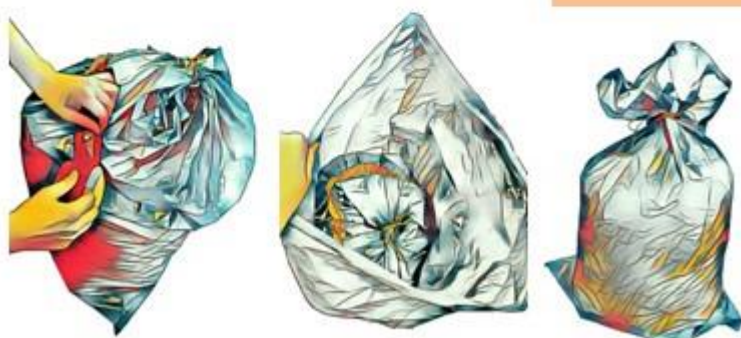
Při svlékání se dotýkejte pouze vnitřní strany oděvu. Toho docílíte rolováním oblečení.

Nedotýkejte se oblečení a pokožky těla pod prvky improvizované ochrany v rukavicích – můžete ji kontaminovat.

Veškerou improvizovanou ochranu dávejte do igelitových pytlů.

Důkladně pytle utěsněte provázkem a lepicí páskou a vložte je do dalšího pytle, který také utěsněte.

Pytle nikam neodnášejte ani s nimi nemanipulujte. Po skončení poplachu je nechte zkontrolovat hasiči pověřeným specialistou.

Jak se chovat po svlečení improvizované ochrany?

DEKONTAMINACE = opatření k odstranění nebezpečné látky.

Umyjte si ruce vodou s mýdlem. Používejte vlažnou až studenou vodu. **NIKDY NEPOUŽÍVEJTE TEPLOU VODU!** Mohla by se vám tak dostat nebezpečná látka do těla.

Oči vypláchněte vodou nebo roztokem určeným k výplachu očí.

Ústa vypláchněte vodou, kterou poté vyplivněte. **NEPOLYKEJTE JI!**

Nezapomeňte vyčistit i uši a nos.

Důkladně umyjte celé tělo postupně odshora dolů (od hlavy, přes trup, ruce až k nohám). Nevynechejte ani kousek.

Oblečte se do čistého oblečení.

NEPOUŽÍVEJTE VODU ZE STUDNÍ.

Typy povodní

Přírozená povodeň

PŘÍVALOVÁ POVODEŇ – krátkodobý, ale velmi intenzivní déšť. Voda se nestíhá vsakovat do půdy. Proudí rychle, má velkou sílu a může s sebou nést i těžké předměty.

LETNÍ POVODNĚ - dlouhodobé deště trvající několik dní. Půda se nasytí vodou natolik, že další srážky již není schopna vsakovat.

POVODNĚ Z TÁNÍ - vlivem klimatických změn může dojít k tání velkého množství sněhu v období, kdy je půda stále zmrzlá.

LEDOVÉ POVODNĚ - ledové kry ucpou vodní tok a voda poté zaplavuje okolní území.

Zvláštní povodeň

Zvláštní povodně vznikají poruchou na vodním díle. Může dojít i k protržení hráze. Voda poté zaplavuje území pod hrází.

Jaké máme stupně povodňové aktivity?

III. stupeň – STAV OHROŽENÍ

Je vyhlášován povodňovými orgány.
Při ohrožení životů osob, zdraví a majetku.
Povodeň přesahuje kritické hodnoty
a způsobuje značné škody.
Provádí se evakuace.

II. stupeň – STAV POHOTOVOSTI

Je vyhlášován povodňovými orgány.
Nebezpečí z povodně již přerostlo v POVODEŇ.
Voda se rozlévá mimo koryto řeky
na záplavové území, které je k tomu vymezené.

I. stupeň – STAV BDĚLOSTI

Nastává při zvýšení hladiny do určených hodnot.
Člověk zvýší svoji pozornost, zda voda
dále nepřibývá.
NENÍ POVAŽOVÁNO ZA POVODEŇ. Signalizuje
pouze nebezpečí příchodu povodně.

Stavy mohou být v místech hlásného profilu značeny římskými číslicemi nebo značkami v barvách příslušných stupňů.
Značky pro druhý a třetí stupeň jsou pouze orientační.

Jak se chovat před povodní?

Povodeň – výrazně se zvýší hladina vodních toků nebo povrchových vod a rozlévá se i mimo koryto vodního toku.

Zabezpečte lehký odplavitelný materiál.

Sledujte předpověď počasí.

Získejte informace z veřejnoprávních zdrojů.
(Česká televize – ČT1, Český rozhlas - Radiožurnál)

Přemístěte cennosti a majetek do vyšších pater.

Osobní automobil připravte k okamžitému použití
pro případ evakuace.

Umístěte ucpávky do kanalizace a odtoku z WC.

Uzavřete přívod vody, plynu.

Vytáhněte ze zásuvky všechny spotřebiče, kromě ledničky a mrazáku (pokud to není nařízeno).

Uhaste oheň v topidlech (kotel, krb, kamna).

Uzavřete okna a dveře. Před vchodové dveře a vrata dejte pytle s pískem.

Připravte evakuační zavazadlo. (str. 16)

Nezapomeňte na zvířátka.

Lístek se jménem, bydlištěm a kontaktem na rodiče či blízké vložte dětem do kapsy.

Na základě pokynů povodňových orgánů, policie nebo hasičů opusťte ohrožený prostor.

Uzamkněte dům a zabezpečte ho proti krádežím.

Vylepte cedulku o vaší evakuaci a informujte sousedy. V případě potřeby jim pomozte. (str. 42)

Jak se (NE)chovat, když byla vyhlášena povodeň?

Nevstupujte na mosty. Mohou být tlakem vody poškozeny. Voda může také plavit nebezpečný materiál, který most poškodí či strhne.

Zbytečně nevstupujte do zaplaveného území. Voda může vytvořit velké jámy nebo podemlít vozovku.

Při evakuaci se nevracejte zpět do domu, pokud je evakuace stále nařízena. Přiděláváte tím práci záchranným složkám. Pamatujte, že voda může dům podemlít.

Neschovávejte se v domě.

Nevyvolávejte paniku.

Zbytečně netelefonujte.

Jak se chovat po povodni?

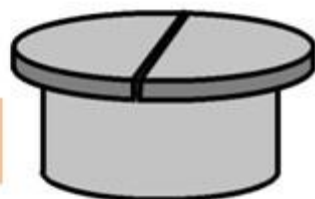
Před vstupem do domu si nechte zkontrolovat jeho stav (statickou narušenost), rozvody energií (plyn, el. energie a podobně), stav kanalizace a rozvodů vody.

Uklízejte pouze v gumových rukavicích.

Nechte odborníkem zkontrolovat vodu ve studni.

Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy povodní.

Odstranění vlhkosti ze zatopených místností řešte větráním v teplém období nebo pomocí vysoušečů.

Na výletě hledejte u mostů a přehrad barevné značky stupňů povodňové aktivity. Najdete je někde?

Hlásič požáru

Hlásič požáru upozorní na vznikající požár. Při výskytu kouře spustí varovný signál, kterým je nepříjemný hlasitý zvuk.

Hlásiči požáru se vybavuje každý byt a umísťují se v části vedoucí k východu z bytu.

V případě jednoho hlásiče se umístí do chodby, kde se propojují místnosti.

Je napájen bateriemi. Funguje i při výpadku elektrické energie.

150

Informuje pouze obyvatele domu. Při požáru musíte zavolat hasiče sami.

Hlásič vás může upozornit na vzniklý požár i když spíte. Slouží k upozornění osob, které malý požár mohou uhasit nebo včas přivolat hasiče.

Elektrická požární signalizace obsahuje také tlačítkové hlásiče požáru. Což je zařízení ke spuštění poplachu. Osoba, která spatří požár, rozbije sklo a zmáčkne tlačítko k aktivaci poplachu v budově.

Toto tlačítko můžete vidět ve veřejných budovách. Pro jeho zmáčknutí je nutné rozbít nebo otevřít kryt.

Zeptejte se svých rodičů, zda máte doma hlásič požáru.

Jaký je princip hašení požáru?

Požár je každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení nebo zdanění osob nebo zvířat, ke škodám na materiálních hodnotách nebo životním prostředí a nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata, materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.

Každý si má počínat tak, aby nezpůsobil požár!

Každý si má počínat tak, aby nezpůsobil požár!

Pro vznik ohně je třeba tří složek. První z nich je **kyslík** nacházející se ve vzduchu. Druhá je **dostatečná teplota** a třetí je **materiál**, který je hořlavý.

Oheň uhasíte oddělením jedné ze tří složek potřebných k hoření:

Odstraníte hořlavé látky.

← Zamezíte přístupu vzduchu.

Ochladíte pod zápalnou teplotu. →

Čím hasit vznikající požár?

Jednoduché hasební prostředky – věci běžně dostupné, které lze použít k hašení požáru.

Vědro slouží jako prostředek, kterým můžeme přinést vodu k požáru.

Sekera, pila, trhací hák či **páčidlo** lze použít pro rozebrání konstrukce zasažené požárem (střecha, dveře) nebo k odstrčení hořlavých předmětů z okolí požáru.

Poklice nebo **plech** lze použít k zabránění přístupu vzduchu k ohni → dát na pánev s hořícím olejem.

Tlumice je tyč, na jejímž konci je látka (pryž), kterou se „utluče“ vznikající požár.

Písek nebo **hlína** jsou vhodné pro zasypání požáru.

Přenosné hasicí přístroje jsou umístěny v budovách na viditelném místě. Mohou být označeny značkou.

PHP vodní

Dřevo, sláma, piliny

Benzín, nafta, olej, zařízení pod napětím, knihy, motorová vozidla

PHP pěnový

Benzín, nafta, olej, barvy, laky

Archiv, zařízení pod napětím

PHP práškový

Motorová vozidla, olej, benzín, nafta, papír, alkohol, barvy, textilie

Piliny, hobliny, prach

PHP sněhový

Zařízení pod napětím

Dřevo, piliny, sláma, papír, líh, benzín, nafta, barvy, olej

Jak použít hasicí přístroj?

Přenosné hasicí přístroje jsou určeny občanům k okamžitému použití v případě požáru. Proto se je nebojte v takovém případě použít.

V horní části **vytáhněte pojistku**, která brání zmáčknutí páky.

Vezměte černou hadici a **namiřte** ji na oheň.

Stiskněte páku a z hasicího přístroje pod tlakem vytryskne hasicí látku, kterou obsahuje.

Jaké jsou důležité informace na přenosném hasicím přístroji?

Druh přenosného hasicího přístroje

Návod k jeho použití

Na jakou třídu požárů je vhodný, resp. Jaké látky se s ním mohou hasit

Jak se chovat, když v budově hoří?

Při zjištění požáru, se jej snažte uhasit dostupnými prostředky. (str. 28) Na stěnách může být umístěna hydrantová skříň nástěnného hydrantu s hadicí a proudnicí.

Varujte ostatní voláním.

HOŘIIII

Nevětrejte místnost, dokud není místo požáru úplně vyhaslé. Oheň by se mohl rozšířit.

Při neuhašení požáru volejte hasiče.

**„KDYŽ SE ZAČNEŠ OHNĚ BÁT,
ZAVOLEJ 150.“**

150

Přes ústa si dejte kus látky, nejlépe mokré.

**„KDYŽ JE VŠUDE MLHA HUSTÁ,
RYCHLE LÁTKOU ZAKRYJ ÚSTA.“**

V zakouřené místnosti se držte při zemi.

**„KDYŽ KOUŘEM SE TI PLNÍ BYT,
NA ZEM KLEKNI, AŽ JSI FIT.“**

Dveře hned neotevírejte. Nejprve se zkuste dotknout hřbetem ruky dveří pod úrovní kliky, zdali jsou horké, poté kovové kliky.

Když **není horká klika**, přemístěte se do zákrytu dveří (k závěsům, k pantům) a pomalu dveře otevřete.

Z budovy utíkejte po únikových cestách označených cedulkami nebo výtahy určenými k evakuaci.

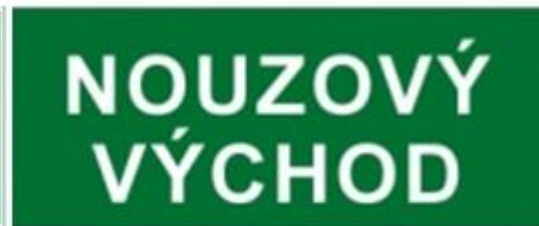
Když **je horká klika**, utěsněte skuliny dveří dekou, peřinou, záclonou nebo kusem oblečení.

Tlučte do topení. Pokud můžete, volejte „HOŘÍ“.

Na okno přitiskněte papír s informací, kolik osob se v místnosti nachází nebo do přotevřeného okna dejte kus látky.

Kudy opustit budovu?

Při úniku se dostanete nejkratší cestou ven po těchto značkách.

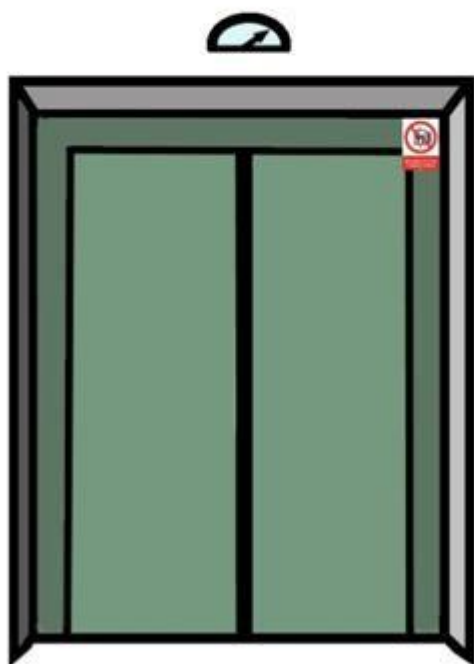
Výtah můžete použít pouze, pokud je opatřený cedulkou „EVAKUAČNÍ VÝTAH“.

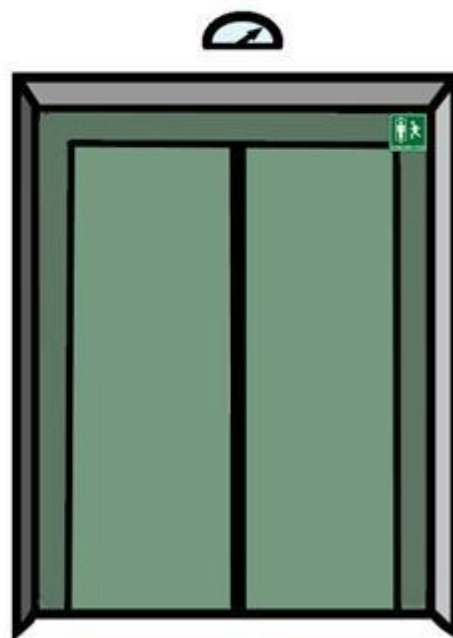
Dveře s panikovým kováním se otevírají ve směru úniku. Při požáru by měly jít vždy otevřít zevnitř zatlačením na kliku nebo madlo.

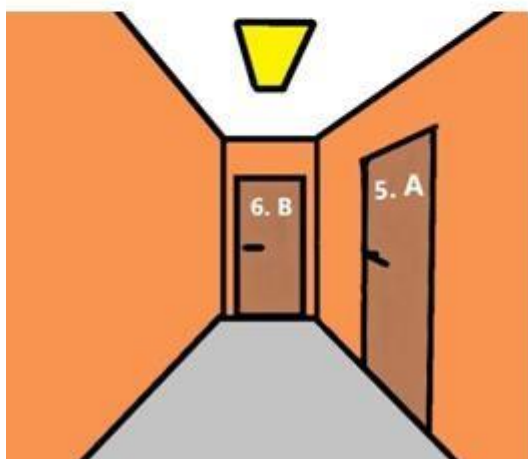
Zakroužkuj správnou cestu, kudy bys z budovy mohl/a utíkat, když by hořelo.

VÝTAH

SCHODIŠTĚ

CHODBA

Jak se chovat, když začne hořet v přírodě?

Pokud to lze, uhasťte oheň vodou, hlínou, pískem, sněhem nebo jiným prostředkem (str. 28)

Když je oheň nekontrolovatelný, **UTEČTE** na bezpečné místo. Nejlépe po cestě pryč od ohně.

150

Když jste v bezpečí, volejte hasiče.

Pokud je na všechny strany okolo oheň, najděte místo s nejmenšími plameny a přejděte na ohořelé místo.

Nikdy se nechodte dívat blíž k požáru. Můžete překážet hasičům nebo se také dostat do nebezpečí.

Jak se chovat, když na mně začne hořet oblečení?

Zastav se!

Nikam **neutíkejte**, tím oheň rozvíříte.

Lehni si!

Rychle si **lehněte na zem** a dlaněmi si **zakryjte obličej**.

Kutálej se!

„Válejte sudy“ ze strany na stranu. Oheň tak nemá vzduch k hoření.

Zahrajte si hru NA BABU v ohraničeném prostoru s tím, že kdo dostane „babu“ se musí kutálet 1x tam a zpět kolem svého těla, jak kdyby hořel, a pak až může jít chytat dalšího.

Jak se chovat, když nejde elektrický proud?

BLACKOUT – výpadek elektrické energie na velkém území.

Pro osvětlení používejte svítilny na baterie.

Odpojte energeticky náročná zařízení.
(varná konvice, myčka, pračka, mikrovlnka)

Získejte informace pomocí rádia, internetu.

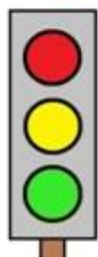
Tísňové čísla vytáčejte jen v případě ohrožení
života a zdraví.

Neplývejte vodou a jídlem.

V zimě moc nevětrejte. Pokud máte možnost
topit doma nebo na chatě topidly na tuhá paliva,
využijte ji.

Při jízdě po silnici berte ohled na nefunkční
osvětlení a semaforey. Všímejte si značek.

Jak se chovat, když spatřím podezřelý balík?

Podezřelý balík může mít varovné značky, divného neznámého adresáta, podezřelý obsah nebo vůni.

Při obdržení podezřelé zásilky ji neotevírejte.

Nemanipulujte s ní, nepřemísťujte ji, netřeste s ní.

Izolujte zásilku od okolního prostoru, například přikrytím miskou.

Poté se k ní už nepřibližujte.

Informujte o tom ostatní a zopakujte si důvody, proč je podezřelá.

Umyjte si ruce mýdlem.

158 150

Volejte na policii nebo hasičům.

Podezřelé zavazadlo či balíček může být kdekoli odložen. Nikdo se k němu dlouho nehlásí, majitel je neznámý.

Nepřibližujte se k němu.

Informujte o zavazadle dospělého nebo ochranku objektu.

???

Zopakujte si důvody, proč je zavazadlo podezřelé.

158 150

Volejte policii nebo hasičům.

Jak se chovat, když začne foukat silný vítr?

Vichřice je silný vítr s rychlostí nad 18,3 metrů za sekundu.

Sledujte předpověď počasí. Informuje vás o možném příchodu silného větru.

Před příchodem vichřice zabezpečte lehké předměty, které by mohly létat. Případně je přemístěte na bezpečná místa (garáž ...).

Při příchodu vichřice vyhledejte úkryt.

Uzavřete okna, dveře.

Zůstaňte v budově. Nechodte zbytečně ven, je to tam nebezpečné.

Nechodte do blízkosti oken. Vítr nebo letící předmět je může kdykoli rozbít.

Pokud jste venku, přitáhněte si nebo přivažte k tělu oblečení. Ať se pod něj nedostane vzduch.

Jaká nebezpečí na nás čekají při vichřici?

Utrhnutí střechy domu. Pád střešních tašek.

Převrácení auta.

Pád stromů a větví.

Létající neupevněné předměty.

Pád elektrického vedení.

Nafouknutí oblečení a tím nadlehčení člověka.

Jak poskytnout první pomoc?

Poranění nohy

Šátek přeložte napůl a poté opět napůl. Umístěte ho na poraněné koleno a zavažte nad kolenem.

Poranění ruky

Při **fixaci ruky** dejte nejkratší cíp šátku zraněnému pod loket.

Popáleniny

Popáleniny chlaďte studenou vodou (nesmí být ledová). Vzniklé puchýře nepropichujte. Sundejte hodinky, prstýnky kvůli otoku. Při zavázání vložte mezi prsty sterilní látku (polštářky), aby se prsty k sobě neslepily.

Krvácení

Poraněnou osobu posadte nebo položte. Při krvácení z rány použijte tlakový obvaz a polštářek s obinadlem přivažte k ráně. Pořádně utáhněte, ať krvácení zastavíte.

Zavažte si ve dvojici aspoň 3 různá místa trojcípým šátkem nebo obvazem podle návodu.

Bezvědomí = člověk nereaguje na oslovení ani na štípnutí

Stabilizovaná poloha se používá, je-li člověk v bezvědomí a dýchá. Do příjezdu zdravotnických záchranářů je nutné stále **kontrolovat dýchání!**

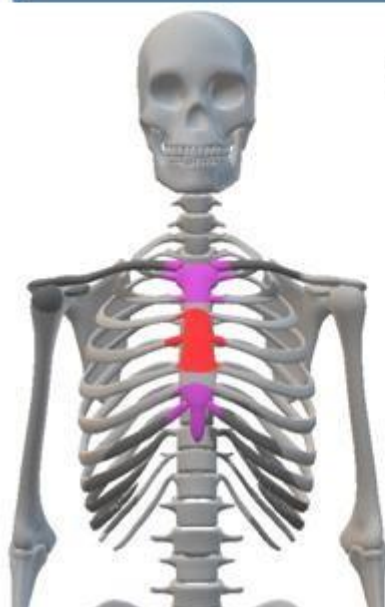

Jednu ruku položte pokrčenou vedle těla. Druhou ruku dejte člověku pod tvář.

Chycením za koleno a rameno přetočte osobu na bok.

Resuscitace se provádí u osob, které nedýchají. Postiženému zakloňte hlavu. Spleťte si ruce a propněte je. Klekněte si k boku člověka. Celou vahou těla stlačujte střed hrudní kosti (červené označení na kostře) v tempu 100krát za minutu.

Pomocník na tempo = koleda **Rolničky**

Nahmatejte si na těle „dolíčky“ označené fialovou barvou na kostře.

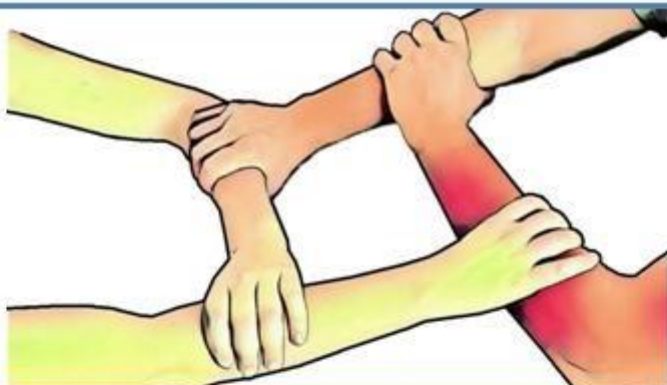

Přemístění zraněných

Když může zraněný chodit, zajistěte zraněnému oporu. Dáte mu například ruku kolem pasu, aby se mohl přidržovat.

Když chodit nemůže, vytvořte zraněnému pomocí rukou sedátko. Zraněný se může přidržovat rukama, které dá okolo nesoucích osob.

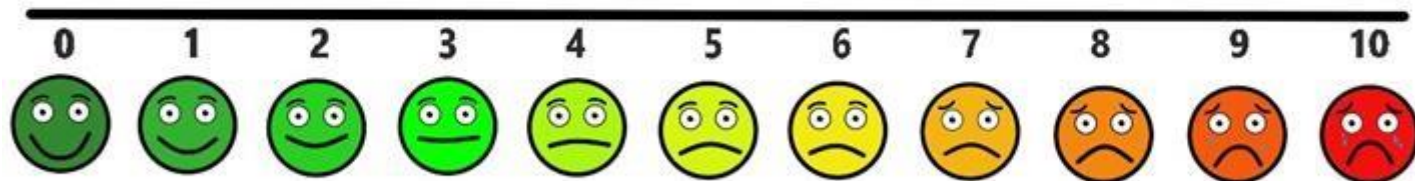

Když je v bezvědomí a je nutné tuto osobu přemístit, například z hořícího domu nebo auta. Chytněte zraněného za předloktí zdravé ruky, položte si ho na nohy a táhněte. Zachraňující člověk couvá. Druhá osoba mu může pomoci zvednutím nohou zraněného. **RAETEKŮV MANÉVR**

Kde tě to bolí?

Když se zraněná osoba stydí, nerozumí nebo nemůže zraněná osoba mluvit, může na této postavě ukázat, kde ji to bolí a na stupnici pod postavou, jak moc ji to bolí.

**VŽDY MYSLETE NA SVÉ BEZPEČÍ. ZAVOLEJTE NĚKOHO
NA POMOC A MÍSTO, KDE POSKYTUJETE POMOC
OZNAČTE, AŽ JSTE VIDĚT A NESTANE SE DALŠÍ ÚRAZ.**

ZPRÁVA PRO OBECNÍ ÚŘAD

VYPLŇTE V PŘÍPADĚ EVAKUACE A UMÍSTĚTE NA VCHODOVÉ DVEŘE
OPOUŠTĚNÉHO BYTU NEBO DOMU

Jména a příjmení všech evakuujících se osob:	
Adresa bytu/domu, ze kterého se evakuujete:	
Datum odjezdu:	Čas odjezdu:
V případě evakuace vlastním vozidlem s vlastním náhradním ubytováním napište adresu, kde se budete nacházet:	
Po příjezdu do místa náhradního bydliště se nahlase na místním obecním/městském úřadě!	
V bytě/domě zůstala zvířata (zakroužkovat): Ano Ne Pokud ano, jaká a kolik:	
Telefonní číslo:	
Jméno odpovědného dospělého (tiskací písmo):	Podpis odpovědného dospělého:

**Na základě vyplnění a připevnění tohoto formuláře
na vchodové dveře nebudete vyhledáváni ve svém bydlišti
a ulehčíte práci záchranářům.**

POZNÁMKY:

Ilustrace: Daniela Petřeková
Autor: Daniela Petřeková
Rozšířené vydání 2022

**Nakreslete znak vašeho sboru dobrovolných
hasičů.**

3. vydání – rozšířené 2022

Zveřejňuje Okresní odborná rada prevence SH
ČMS České Budějovice.

Příručka vznikla jako učební
materiál, zdroj informací
i pomocník při vzniku
mimořádných událostí. Jejím
cílem je osvěta a preventivně
výchovná činnost ochrany
obyvatelstva především
u mladých hasičů.

České Budějovice 2022

Vydalo Sdružení hasičů ČMS za podpory starosty
Krajského sdružení hasičů Jihočeského kraje
Mgr. Jiřího Žižky.